

## **Juryrapport**

### **Jan Brouwer Scriptieprijs Rechtswetenschappen 2017**

Laureaat: *Mr. S.E.J. (Suzanne) Hendricksen, Zwijgrecht van het brein. Over de grenzen die het nemo tenetur beginsel stelt aan neuroimaging bij onderzoek naar toerekeningsvatbaarheid en recidiverisico*, Tilburg University, begeleiders Mr. L.H.A.M. Kemperman-Boeren en Mr. S.R.B. Walther.

“Het had wel wat.” Met deze, naar eigen zeggen, Beek en Donkse woorden sluit Suzanne Hendricksen het voorwoord af van haar juridische masterscriptie. Daarmee doelde ze op de vijf roerige en betekenisvolle jaren van haar rechtenstudie in Tilburg en in het bijzonder op de laatste twee jaar van die periode, toen ze onder meer als student-assistent bij de vakgroep Strafrecht werkte. In het strafrecht studeerde ze ook af. Al gaat Suzanne’s scriptie over veel meer dan alleen strafrecht zoals de titel duidelijk maakt: ‘Zwijgrecht van het brein. Over de grenzen die het nemo tenetur beginsel stelt aan neuroimaging bij onderzoek naar toerekeningsvatbaarheid en recidiverisico’.

Ook deze scriptie, dames en heren, had wel wat. En dan misschien niet op zijn Beek en Donks, maar “met gevoel voor understatement”, zoals ze hier in Haarlem wel zeggen. Uiteindelijk dongen er dit jaar maar liefst 23 scripties mee naar de Jan Brouwer Scriptieprijs Rechtswetenschappen, een bovengemiddeld groot aantal. Ook de kwaliteit van de inzendingen was naar het oordeel van de jury dit keer buitengewoon hoog. Toch kwam juist deze scriptie in de beoordeling van de individuele juryleden al snel bovendrijven en was het vervolgens niet zo moeilijk meer om tot een unaniem oordeel te komen.

Waarom steekt juist deze scriptie zo duidelijk boven het maaiveld uit (een maaiveld vol heel goede scripties)? Dat is een kwestie van vorm en inhoud. Om bij de vorm te beginnen: Suzanne Hendricksen schreef een nuchtere en geserreerde scriptie in glashelder en verzorgd Nederlands over een bijzonder complex, multidisciplinair en actueel onderwerp. De auteur hanteert daarbij een afgebakende probleemstelling en staat expliciet stil bij haar onderzoeksvraag en bij gebruikte bronnen, begrippen en methoden. De jury hecht eraan dit op te merken, omdat een reflectie op de eigen onderzoeksmethoden iets is wat zelfs in de beste rechtenscripties nog te vaak ontbreekt. Vandaag gaat het echter om een scriptie waarin Hollandse degelijkheid gepaard gaat met academische diepgang en een grensoverschrijdende nieuwsgierigheid: zou zij in 1752 zijn geschreven, het oprichtingsjaar van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, dan zou zij zonder twijfel tot de Hollandse Elegante School hebben behoord, want deze richting in de rechtsgeleerdheid verenigde destijds juristen met vergelijkbare kwaliteiten.

Er is een goede reden waarom dit laatste niet het geval is. Deze scriptie gaat in op technieken, zoals *neuroimaging*, waarvan de humanisten van de elegante school geen enkele notie hadden. Hoewel, hadden zij die technieken kunnen kennen, dan zouden ze er ongetwijfeld de grootste belangstelling voor hebben gehad. Ook de juridisch humanisten laveerden tussen rechtsfiguren die teruggingen tot de klassieke oudheid en de laatste stand van de wetenschap van hùn tijd. Precies dat doet Suzanne Hendricksen ook in haar scriptie. Het echte geheim van deze scriptie schuilt in het ogenschijnlijk gemak waarmee volledig nieuwe vragen worden geadresseerd die op het grensvlak tussen strafrecht, technologie,

forensische psychiatrie en neurowetenschap liggen. Onder welke omstandigheden mag in een strafzaak informatie uit een hersenscan worden gebruikt? Mag dit ook tegen de wil van de verdachte? Hoe verhoudt die wil van de verdachte zich tot de gegevens die wij tegenwoordig aan zijn brein kunnen ontfutselen? Wordt een verdachte dan niet gedwongen aan zijn eigen veroordeling mee te werken of ligt de zaak wellicht genuanceerder?

Om het antwoord op die vragen te kennen, moet u de de scriptie zelf maar gaan lezen. Voor nu hoop ik namens de hele jury met dit betoog te hebben aangetoond dat Suzanne Hendricksen met haar scriptie 'Zwijgrecht van het brein' de meer dan verdiende winnaar is van de Jan Brouwer Scriptieprijs Rechtswetenschappen 2017.

*Prof. dr. E. (Ellen) Hey, hoogleraar internationaal publiekrecht Erasmus Universiteit Rotterdam*

*Prof. mr. drs. W.J. (Wouter) Veraart, hoogleraar encyclopedie der rechtswetenschap en rechtsfilosofie Vrije Universiteit*

De jury vergaderde op 22 februari 2017 onder leiding van Drs. M.L.L.E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, ondervoorzitter KHMW; daarnaast waren ter vergadering aanwezig de secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen, Prof. mr. A. Soeteman, en secretaris Drs. S. van Manen (notulen).